

More

Nieuwsbrief Stichting Thomas More

voorheen Radboudstichting

90

ACTUEEL

NOVEMBER 2011

Nieuwe strategie, nieuwe mensen

Vitale aanwezigheid

Met een nieuwe strategische koers zet de Stichting Thomas More haar missie voort om katholieke levensbeschouwing te betrekken bij de vorming van studenten. Dit nieuwe beleid valt samen met een aantal veranderingen: zowel in de staf als in het bestuur vinden de nodige personele wisselingen plaats. In deze *More* blikken we terug én vooruit met de mensen die afscheid nemen: bisschoppelijk referent Mgr. Van Luyn, voorzitter Theo Bemelmans en directeur Stefan Waanders. In de volgende edities stellen we hun opvolgers voor.

De naamswijziging in 2010 was aanleiding voor het bestuur om zich te bezinnen op de missie, doelgroepen en taken van de Stichting Thomas More. Velen uit het brede netwerk van onze stichting hebben bijgedragen aan de aanscherping en actualisering van de missie en de taken. Het bestuur heeft vervolgens op 6 september jl. de nota vastgesteld. U vindt de nota *Missie en strategie Stichting Thomas More 2011-2015* op onze website.

Tegelijk met het ontwikkelen van de ideeën zoals verwoord in de nota heeft het bestuur zich beraden op het uitvoerend apparaat van

de stichting, het kantoor. Besloten is de leiding in handen te leggen van één directeur. Stefan Waanders die de afgelopen negen jaar werkzaam was als directeur van de stichting, continueert zijn werk als wetenschappelijk medewerker.

Ook bestuurlijk zijn er veranderingen. Theo Bemelmans is teruggetreden als voorzitter en Mgr. Ad van Luyn sdb als bisschoppelijk referent. Zijn opvolger is Mgr. Everard de Jong.

In de komende periode zal uitwerking worden gegeven aan de richting die met de nota is ingeslagen. Daarbij krijgt de fondswerving aparte

aandacht, want onze activiteiten gericht op de academische vorming van jonge mensen zijn zonder financiële steun niet mogelijk. Met haar eigen bijdrage aan die vorming zorgt de Stichting Thomas More voor een vitale aanwezigheid van katholiek gedachtegoed in onze samenleving.

Hans Wennink

In dit nummer onder meer

“Hoe kun je Bach of Monteverdi begrijpen als je niets weet van de culturele, historische of religieuze context waarin zij zich bevonden?”

Ton Koopman, dirigent pag 4

Afscheid pag 2

Van Luyn en Bemelmans vertrekken

Directeur pag 3

“Werken in stilte”

Symposium pag 4

Institutes in beweging

Recensie pag 5

Pascal als religieus denker

Masterclass pag 6

Augustinus, een verleider

Column pag 8

#boringlifeofmotherandwife

Bisschop Van Luyn verlaat Stichting Thomas More

Bij de huidige personele wisselingen binnen de stichting is hij degene met de langste staat van dienst: zeventien jaar was hij er bisschoppelijk referent. Met zijn vertrek uit de Nederlandse Bisschoppenconferentie komt daar een einde aan. Ad van Luyn sdb over de Stichting Thomas More.

Met weemoed neemt hij afscheid van de Stichting Thomas More. Want hij heeft veel geleerd van en werd geïnspireerd door de dialoog van hoog niveau die hij hier aantrof, zowel in het bestuur als met de bijzonder hoogleraren. Een dialoog met aandacht voor humane waarden, sociale gerechtigheid en kritische geloofsverheldering. Een dialoog die uitstraalde naar de Nederlandse kerk, de wereldkerk, de Nederlandse samenleving en naar het proces van eenwording van Europa.

Daarbij is hij onder de indruk van wat deze kleine stichting voor elkaar weet te krijgen, ook op internationaal niveau. Zo organiseerde zij de bijdragen van Nederlandse universiteiten aan het internationale symposium in Rome in het jubileumjaar 2000, waarbij zij als enige deelnemer een boek aan de paus aanboden: *In Quest of Humanity in a Globalising World*. Daarna leverde deze stichting een actieve bijdrage aan de werkgroep Europe and Faith van de Commissie van Europese Bisschoppenconferentie van de Europese Unie (COMECE). En de viering van het honderd jarig bestaan van de stichting werd, na een nationale viering in Rotterdam waarbij ook koningin Beatrix aanwezig was, internationaal afgesloten met een seminar in Rome *Work and Human Dignity in the context of Globalisation*. Met dit alles laat de Stichting Thomas More zien dat zij haar activiteiten niet beperkt tot de universitaire gemeenschap, maar ook vruchtbaar wil laten zijn voor het maatschappelijk debat, nationaal en Europees.

Studenten

Als salesiaan van Don Bosco, met zijn gerichtheid op jongeren, heeft Van Luyn een natuurlijke affiniteit met de primaire doelgroep van de Stichting Thomas More: de studenten. Daarnaast vroeg hij als bisschop met de porte-

Theo Bemelmans, een dynamisch voorzitter

Bij zijn aantreden als voorzitter van deze stichting heeft Theo Bemelmans aangegeven dat hij het

voorzitterschap voor een periode van drie jaar wilde vervullen. Dat is kort, vergeleken met zijn voorgangers. Maar in die periode heeft hij met tomeloze energie een hoeveelheid veranderingen doorgevoerd die haar weerga niet kent.

Als voorzitter pakte hij energiek de lastige kwestie van de naamsverwarring bij de horens en wist hij in het wijd vertakte netwerk de handen op elkaar te krijgen voor de naam Stichting Thomas More. Dat werd publiekelijk gemarkeerd met een goed bezocht symposium aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Tegelijkertijd liep een bestuurlijke reorganisatie en verhuisde het secretariaat naar een goedkopere ruimte in 's-Hertogenbosch. Hij was de drijvende kracht achter de samenwerking met de Adelbertvereniging en het Thijmgenootschap voor de organisatie van een jaarlijks landelijk symposium. Hij wist een nieuwe bijzondere leerstoel te vestigen aan de Open Universiteit en onder zijn voorzitterschap werden

feuille kerk en samenleving ook aandacht voor het waardendebat gebaseerd op het menselijk geweten, met als ankerpunten voor de inrichting van de samenleving het respecteren van de menselijke waardigheid en de zorg voor het gemeenschappelijk goede.

Van Luyn hoopt dat dit unieke netwerk creatief wegens blijft verkennen voor de dialoog tussen de generaties en de zingevingsvragen blijft stellen. Het evangelie is de oproep tot een tegenbeweging tegen de vergaande materialisering, individualisering en secularisering. De katholieke traditie kent daarbij ruimte voor de filosofie omdat het geloof niet bang is voor de rede. Met haar kritische loyaliteit draagt de Stichting Thomas More bij aan het zelfcorrigerend vermogen in samenleving en kerk.

Hardop denkend over de toekomst vraagt Van Luyn zich af of de Stichting Thomas More niet kan bijdragen aan versterking van het Europees bewustzijn, door het handzaam uitgeven van fundamentele teksten van grote Europese denkers voorzien van een toegankelijke inleiding? Het kan bijdragen aan het versterken van Europa als een gemeenschap van waarden.

Stefan Waanders

Bisschop Van Luyn en Theo Bemelmans

Foto: Maikel Samuels

twee nieuwe bijzonder hoogleraren benoemd: aan de Open Universiteit (zie ook het bericht over de oratie van Wil Derkse op pag. 7) en aan de Technische Universiteit Delft.

Onder zijn voorzitterschap werd aan de 300^e scholar een beurs uitgereikt voor een aanvullend studiejaar filosofie, ethiek of theologie en ontwikkelden de alumni zich tot een veelbelovend netwerk waar je als fellow actief kunt participeren. De oud-scholar Ciano Aydin werd benoemd als bijzonder hoogleraar aan de Technische Universiteit Delft, twee alumni namen zitting in het bestuur en Theo Bemelmans was de initiatiefnemer van de activiteit alumni in gesprek met prominenten uit diverse sectoren

uit onze samenleving, waarvan er al drie hebben plaats gevonden: met het bedrijfsleven, het openbaar bestuur en de gezondheidszorg. Verder was hij de drijvende kracht achter de eerste Thomas More Lezing van deze stichting, die een groot succes was, zowel inhoudelijk als met een weergalozige muzikale uitvoering. En tenslotte was hij de initiatiefnemer tot de aanscherping van de missie en strategiediscussie, waar deze stichting

jaren mee vooruit kan (zie de opening van deze nieuwsbrief). Deze stichting is hem veel dank verschuldigd voor zijn dynamisch voorzitterschap, want hij heeft de Stichting Thomas More achtergelaten als een vitaal katholiek netwerk dat er toe doet in deze samenleving.

Maarten van den Oord

Stefan Waanders treedt terug als directeur

Op zoek naar bronnen in dorstige tijden

Hij weet van de bijzondere band tussen de Stichting Thomas More en de religieuze ordes en congregaties. Daar regeert de wijsheid dat een overste voor een bepaalde periode gekozen wordt en daarna terug gaat in de rijen. Nu ook hij teruggaat in de rijen kijkt Stefan Waanders terug op de negen jaar dat hij directeur was.

Waanders: “Laatst gaf ik een lezing over het spanningsveld van *fides et ratio*, geloof en wetenschap, en hoe dat doorwerkt in de activiteiten van de Stichting Thomas More. Na afloop zei iemand tegen me: ‘Ik heb me nooit zo gerealiseerd hoe consistent jullie activiteiten onderling zijn.’ Dat ervoer ik als een compliment. Wat ik als directeur van deze stichting heb willen doen is samenbinden vanuit een katholieke levensbeschouwing; het zoeken naar een samenhangend geheel. Dat is voor een belangrijk deel werk in de luwte, in stilte. Maar dat is eigen aan een netwerkorganisatie. Ik verwijs graag naar het Chinese spreekwoord dat één boom die valt meer lawaai maakt dan een heel bos dat groeit.”

Activiteiten

Er is in de negen jaar dat Stefan Waanders directeur was een indrukwekkend bos gegroeid. Uit het Europa-symposium in Rotterdam ontstond een samenwerking met de COMECE in de werkgroep ‘Europe and Faith’, afgesloten met een pelgrimstocht naar Santiago de Compostella en een internationaal colloquium aldaar. De viering van het honderdjarig bestaan met een symposium te Rotterdam in aanwezigheid van koningin Beatrix en bijna 700 mensen. Het internationaal seminar in Rome *Work and Human Dignity in the context of Globalisation*. De vernieuwing van de Alfrinklezing door opvoering van eenakters als *De heer Descartes en de jonge Pascal*, *Job, het proces heropend* (gespeeld door Henk van Ulsen), *Denkend hart. Teksten van Ety Hillesum* (gespeeld door Julika Marijn), terwijl een uitvoering van *De grootinquisiteur* in de steigers staat. De ontwikkeling van vijf masterclasses. Ondertussen gaven hoogleraren college, is het aantal scholars voor een aanvullend studiejaar ruim de 300

gepasseerd en begint het netwerk van alumni een interessant gewicht in de schaal te leggen: aanwezig in het bestuur, benoemd tot bijzonder hoogleraar, in gesprek met prominente leidinggevendenden uit onze samenleving en actief in diverse (regio)groepen.

Het zijn maar enkele activiteiten, die, zo benadrukt Waanders, niet op zichzelf staan, maar onderling samenhangen. “Die activiteiten delen het zoeken naar bronnen in dorstige tijden en de band met een groter geheel. De veelkleurige katholieke traditie heeft veel waardevols te bieden, ook in het wetenschappelijk en maatschappelijk discours.” Waanders is zich daarbij terdege bewust dat het woord ‘katholiek’ momenteel niet goed in de markt ligt. “Ik ben er echter fier op, want het gaat om iets waar ik steeds opnieuw deel aan hoop te krijgen: een enorme ruimte waarin je kunt groeien. Binnen de Stichting Thomas More kun je het bijna met de hand aanraken, soms even.”

Toekomst

Ook met lawaaiig vallende bomen heeft de terugtrekkende directeur de afgelopen negen jaar te maken gehad, erkent hij.

Waanders: “Een Engelse premier zou eens geantwoord hebben op de vraag van een journalist wat hij het meest vreesde: ‘Events, my boy, events!’. Toen ik amper benoemd was tot directeur van de Radboudstichting maakte de Nijmeegse universiteit bekend haar naam te wijzigen in Radboud Universiteit. Dat was mijn ‘event’ als directeur; een die het voortbestaan van deze stichting raakte. Met de naam Stichting Thomas More hebben we weer toekomst.”

Er is een nieuwe naam, een nieuwe strategie

Stefan Waanders

Foto: Sandra Peerenboom

en een nieuwe bisschoppelijk referent. Er komt een nieuwe voorzitter. “Het is dus ook tijd voor een nieuwe directeur”, vindt Waanders. “Een directeur die het voortouw neemt in de vernieuwing van de fondswering. Als wetenschappelijk medewerker zal ik aan dit werk graag blijven bijdragen. Ik vertrouw erop dat onze donateurs dit kostbare netwerk blijven steunen. Het draagt bij aan de opbouw van onze samenleving!”

Anton de Wit

Symposium Instituties in beweging

Tussen individuele vrijheid en institutioneel belang

Het jaarlijkse gezamenlijke symposium van de Stichting Thomas More, de Adelbertvereniging en het Thijmgenootschap ging ditmaal over het nut en gevaar van instituties. Een impressie.

Onder de vele deelnemers aan het symposium *Instituties in Beweging* van 15 oktober 2011 bevonden zich twee jonge studenten, potentiële Thomas More-scholars. Voorafgaand aan het programma hield vooral deze kwestie hen bezig: wat kan de specifieke meerwaarde van christelijke instituties zijn voor mijn persoonlijke leven en voor de samenleving? Waarin verschillen zij van, bijvoorbeeld, boeddhistische verbanden? Waarom gaan nu juist drie katholieke groeperingen – Thijmgenootschap, Stichting Thomas More en Adelbertvereniging – confereren over de beweeglijkheid van instituties?

Gaande die gedachtewisseling leken we ons, onuitgesproken, middenin een gesprek over de katholieke sociale leer te bevinden, de leer of de houding van waaruit de humaniteit expliciet en aanstekelijk wordt gepraktiseerd. Maar: “Zo'n praktische houding van rechtvaardigheid, respect voor iedere persoon, ieders vrijheidsverlangen - die zal toch zeker niet specifiek katholiek zijn?!”

Toegegeven, in mijn enthousiasme was ik enigszins sturend in de conversatie aanwezig, maar later die middag begreep ik dat de aanbevelingen en (zelf)kritische analyses van alle sprekers vruchtbaar geland waren. Terwijl ook zij die specifieke term, katholieke sociale leer, niet gebruikten.

Toch leek hij de constante te zijn in de onderling sterk verschillende voordrachten van Wim van de Donk, Rudi te Velde, Martin-Jan van Mourik,

Esther van den Berg en André Droogers, alsook in de verbindende teksten van dagvoorzitter Edith Brugmans. Kort gezegd: ieder benadrukte dat instituties, externe zingevingsverbanden, onontbeerlijk zijn voor een goed samenleven. Maar allen wezen er ook op dat ‘machthebbers’ binnen die verbanden (school, partij, kerk, staat, partnerschap) bereid en in staat moeten zijn in levende dialoog op hun core business te blijven reflecteren. Niet alleen ‘doen we het goed?’ maar ook ‘doen we de goede dingen?’ behoort de vraag te zijn. Instituties dreigen anders als eerste hun eigen belangen veilig te stellen, die van individuen juist te belemmeren. Instituties zouden ons voortdurend moeten uitnodigen onze talenten in ‘vrije verantwoordelijkheid’ te ontplooiën. Terecht refereerden Van de Donk en Te Velde aan de ‘aantrekkelijke’ maar levensgevaarlijke metafoor van Arnold Gehlen. De socioloog en filosoof noemde de mens een Mangelwesen, een ‘weekdier’ zelfs. We schrijven Duitsland, 1940... Mensen behoeven steun, paradoxaal genoeg vooral weer nu ieder die ‘woelde om verandering’ zijn vrijheid en autonomie kon ontplooiën. Twee ‘vrijgevochten’ generaties later ervaren we een ongemakkelijke stuurloosheid.

Kan er dan redding komen vanuit de drie katholieke instanties? Jazeker, zolang ze maar voortreffelijke sprekers uitnodigen als André Droogers. Die verontschuldigde zich ironisch; hij is protestants.

Elianne Muller

Aanbevolen, aflevering 4

Ton Koopman: “Waarom zou je als conservatoriumstudent geen Augustinus lezen?”

De Stichting Thomas More heeft een Comité van Aanbeveling, waarin prominenten zitting hebben die de stichting een warm hart toedragen. *More* legt hen in deze rubriek de vraag voor waarom zij ons werk belangrijk vinden. Ditmaal: Ton Koopman, dirigent, artistiek leider van het Amsterdam Baroque Orchestra en hoogleraar musicologie te Leiden.

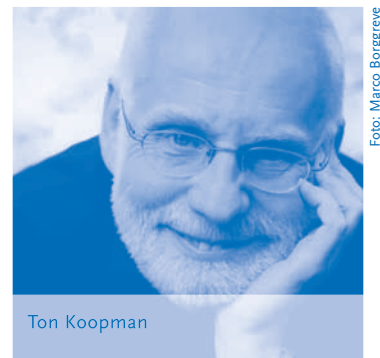
“Na mijn eindexamen gymnasium ging ik orgel en klavecimbel studeren aan het conservatorium en muziekwetenschappen aan de universiteit. Een druk programma dus, maar toch wilde ik er meer bij doen: ik was geïnteresseerd in klassieke talen, en kwam via bijvakken in aanraking met Plato, de pre-socratici, maar ook bijvoorbeeld Augustinus.

Natuurlijk zijn er mensen die zich met niets anders dan de muziek zelf bezig willen houden. Maar persoonlijk vind ik het belangrijk om je als musicus ook met de geesteswetenschappen bezig te houden. Hoe kun je Bach of Monteverdi begrijpen als je niets weet van de culturele, historische of religieuze context waarin zij zich bevonden? Hoe kun je als zanger van oude muziek weten wat je zingt als je nooit in de achtergronden van die soms wonderlijke teksten hebt verdiept? Ook voor conservatoriumstudenten kan een aanvullend studiejaar filosofie, theologie of ethiek van de Stichting Thomas More daarom heel waardevol zijn.

Ik vind het een slechte zaak dat in het hoger onderwijs steeds minder ruimte is voor aanvullende verdieping. De gevolgen daarvan merk ik zelf ook bij colleges en lezingen die ik geef. Het is opmerkelijk hoe weinig studenten nog weten over de christelijke cultuur. Dan bedoel ik niet alleen dat ze van het bestaan van bepaalde heiligen niet afweten, maar ook heel basaal dat de betekenis van Pasen onbekend is.

De belangstelling is er wel, hoor. Ik ken conservatoriumstudenten die vanwege hun protestants-christelijke achtergrond theologie erbij doen. Ik moedig hen altijd aan nog dieper te graven. ‘Waarom ga je geen Augustinus lezen?’, vraag ik hen dan. ‘Augustinus? Die is toch katholiek?’, is dan vaak de eerste reactie. Maar als ze hem dan toch gaan lezen zijn ze ontzettend onder de indruk. Achterlijke middeleeuwen? Nou, niet dus.”

Anton de Wit

Ton Koopman

Foto: Marco Boggere

De God die ons gebeurt

“God van Abraham, God van Isaäk, God van Jacob, niet van de filosofen en de geleerden.” Het lijkt zomaar een regel uit het *Mémorial* dat de veelzijdige Franse denker Blaise Pascal – die behalve filosoof tevens begaafd was – als getuigenis van een intense religieuze ervaring opschreef, om deze de rest van zijn korte leven (hij werd slechts 39 jaar) in de voering van zijn kleding bij zich te dragen. Toch biedt deze regel ons wellicht de sleutel tot zijn religieuze denken, in onaffe flarden verder uitgewerkt en aan ons overgeleverd in Pascals bekende en postuum gepubliceerde *Pensées*.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat het de verhouding van zijn denken tot de exacte wetenschap, de filosofie en de theologie is, die in het boek *Pascal als religieus denker* – uitgekomen naar aanleiding van een symposium dat de Stichting Thomas More (toen nog Radboudstichting) aan de Universiteit van Amsterdam organiseerde – centraal staat. In een vijftal essays – van respectievelijk Willem Jan Otten, Arjan Plaisier, Ad Peperzak, Bert Blans en Rudi te Velde – wordt daarop in deze bundel vanuit verschillende perspectieven dieper ingegaan.

Die verhouding tussen verschillende vormen van denken wordt door Pascal, die door zijn veelzijdigheid bij uitstek in staat was om de spanning tussen de traditionele religie en de moderne rationele levensinstelling tot uitdrukking te brengen, op scherp gezet. Hij ervoer dat de abstracte denkwijze van de wetenschap – *l'esprit de géométrie* – ongeschikt was voor de bestudering van de mens, waarvoor een fijnzinniger en concreter doorvoelen – *l'esprit de finesse* – noodzakelijk was. Uit zijn *Pensées* rijst volgens Te Velde dan ook een religieuze proteststem op tegen het dominante rationalisme van zijn tijd, dat in Descartes zijn voorname belichaming zag.

Ook de befaamde regel uit het *Mémorial* getuigt hiervan. Opvallend is vooral dat Pascal hier op bijna polemische wijze, door middel van oppositie, getuigenis aflegt: hij ervaart *niet* de God van de filosofen en de geleerden. Niet de God als sluitstuk van de rede. *Niet* de God van een intellectuele of abstractie constructie, maar de concrete ‘gebeurende God’ zoals Otten Hem noemt.

Probeer Pascal het geloof hier van de filosofie af te schermen? Dat is de vraag die Peperzak zich in zijn bijdrage stelt. “Er ligt een kloof tussen de [theoretische] kennis van God en de liefde voor Hem”, wordt Pascal geciteerd. Otten stelt dat het christendom bij Pascal ‘antifilosofisch’ en zelfs ‘een catastrofe’ is. Iets dat in ons leven – en haaks daarop – gebeurt en niet ongedaan te denken is.

Dat klinkt, ondanks de uiteindelijke boodschap van verlossing, niet uitgesproken optimistisch. De ellendige conditie van ons bestaan, krijgt in Pascals denken dan ook veel aandacht. Pascal poogde de existentiële nood van de mens een plaats te geven die het in de moderniteit dreigde te verliezen. De erkenning van deze nood, geboren uit de confrontatie met het nietige zelf, is bij Pascal zelfs het begin van religiositeit. Pas als we de duisternis van het nihilisme doorleven en de eigen gebrokenheid erkennen, kunnen we ontvankelijk worden voor – en verlost worden door – Christus’ kruis. Daarom wil Pascal de mens, die op de vlucht voor de confrontatie met zijn eigen existentiële pijn een fuik aan geneugten en medicaties is binnen gezwommen, zijn wanhoop teruggeven.

Zijn eigen integrale denkwijze heeft hem daar zeker bij geholpen. Pascal wijst de mens op de grenzen van het verstand, die opdoemen waar de kennis van het hart begint. Hij wijst ons, volgens Plaisier, op het feit dat het leven niet in één denkwijze te vatten is. Dat deze tijdloze les niet alleen opgaat voor het leven maar ook voor Pascal zelf, blijkt uit de verschillende essays in deze evenwichtige bundel.

Jozef Waanders

Bert Blans, Willem Jan Otten, Ad Peperzak, Arjan Plaisier, Rudi te Velde, *Pascal als religieus denker*, uitgeverij Klement 2011, € 18,95. Verkrijgbaar via de boekhandel.

Andere uitgaven

- Frans Maas, *Denkend hart. Teksten van Etty Hillesum*. (Alfrinklezing 2010), € 10,00.
- Wil Derkse, “Thomas More groet zijn hele school”, *Een schets van een veelzijdig man*, uitgave Damon, 2010, € 14,90
- Ruud ter Meulen, Simone Verbaken, Stefan Waanders (red.) *Zorg om de zorg. Menselijke maat in de gezondheidszorg*, uitgeverij Damon, 2008, € 18,90.

HBO-modules

- Ina ter Avest, *Eigen wijs. Een kijk op levensbeschouwing en onderwijs*, uitgeverij Damon, 2008, € 14,90
- René Munnik, *Techniek en Cultuur*, uitgeverij Damon, 2007, € 14,90
- Harald van Veghel, *Tekst, interpretatie en de vraag naar waarheid*, uitgeverij Damon, 2006, € 14,90
- Henri Rijksen, *Verplegen met geweten. Ethische vragen in het werk van verpleegkundigen*, uitgeverij Damon, 2004, € 14,90
- Charles Vergeer, *De gaasvlieg. Vragen naar zin*, uitgeverij Damon, 2002, € 9,90

Annalen Thijmgenootschap in samenwerking met Stichting Thomas More

- Eelke de Jong (red.), *Wat zegt de crisis over onze moraal? Economie en verantwoordelijkheid*, 2011
- René Munnik (red.), *God, mens en techniek*, 2011
- Palmyre Oomen, Theo Wobbes en Theo Bemelmans (red.), *Nanotechnologie. Betekenis, beloftes en dilemma's*, 2010.
- Rudi te Velde (red.), *In het spoor van Plato's Symposium. Eros in de Westerse cultuur*, 2010.
- Edith Brugmans, (red.), *De ziel in de literatuur*, 2009.
- Gerard Wiegers & Edith Brugmans, (red.), *Onverwachte impressies. Hedendaagse kunst en spiritualiteit*, 2008.
- Publicaties zijn uitgegeven door Valkhof Pers te Nijmegen en zijn direct in de boekhandel verkrijgbaar. Mits voorradig, kunnen ook deze laatste publicaties bij het algemeen secretariaat van het Thijmgenootschap (www.thijmgenootschap.nl) besteld worden à € 10,- per stuk exclusief porti.*

Meer publicaties, zie www.thomasmore.nl/webwinkel

Augustinus, een verleider

De jaarlijkse masterclass van de Stichting Thomas More ging dit jaar over het innerlijk bij Augustinus. De masterclass was overtekend. Eén van de deelnemers deelt haar ervaringen.

Mijn innerlijk heeft er een sterke behoefte aan om open en verwonderd te blijven. Om die reden kies ik ieder jaar een activiteit uit, die ik nog niet eerder heb gedaan. Dit jaar was het de *Belijdenissen* lezen van Augustinus. Een hele week in augustus mocht ik me buigen over het innerlijk bij Augustinus samen met 55 andere mensen. Handenwrijvend blies ik het stof van mijn boek dat al twee jaar op mijn nachtkastje lag.

Bert Blans had een mooie reader samengesteld en het hele boek verknipt. Niet gewoon vooraan beginnen, hij had de week geordend in thema's. We begonnen die maandag met het thema innerlijkheid. De tijd en het geheugen zijn krachtige thema's bij Augustinus en ik was vol bewondering voor zijn redeneringen.

"Groot is de kracht van het geheugen,

buitengewoon groot, mijn God, een weidse onbegrensde ruimte. Wie is er ooit helemaal in doorgedrongen? Het is een vermogen van mijn geest en het hoort bij mijn wezen en ik vat zelf niet wat ik allemaal ben."

Ik was onder de indruk van mijn medestudenten en heb genoten van alle sprekers. Wat een aardigheid, belezenheid en diepgang bij

Samen lezen uit de *Belijdenissen*

studenten rechten, geschiedenis, natuurkunde, diergeneeskunde en wat al niet meer. Wat een diepgang en eruditie bij de collegegevers. Deze verschillende achtergronden vormden geen enkel beletsel om echt met elkaar in gesprek te zijn. Gelovig en ongeloof, jong en ouder, mannen en vrouwen spraken oprecht en zoekend met elkaar.

Augustinus is een verleider. Hij raakte mij diep met zinnen als: "Ik liep van de waarheid weg, terwijl ik dacht dat ik juist naar haar toe ging. Ik wist niet dat het kwaad niets anders is dan een vermindering van het goede tot het niet meer bestaat." Alleen al met een dergelijke zin kan ik dagen bezig zijn. Maar het was zeker niet alleen rationeel

bezig zijn, het was warm en heftig. Ik was in Augustinus!

Na die week was ik gesloopt en ontroerd. Doodmoe van alle indrukken, de intensiteit van de teksten en de gesprekken met de anderen, verliet ik de masterclass met een blij hart.

Na de masterclass, gevoed en geïnspireerd, begon ik opnieuw maar nu gewoon vooraan in de *Belijdenissen*. De teksten die we samen hadden gelezen, sprongen eruit. Ik hoor nog de stem die de tekst voorlas. Ik herinnerde me interpretaties en vragen rondom die tekst. Het leek alsof die passages warmer en helderder waren en ik ze beter kon horen.

Norbertijn Frank van Roermund vertelt over muziek bij Augustinus.

Foto's: Arnaud Mooij

Liesbeth Woertman

De grootinquisiteur

Op 30 maart 2012 wordt in Utrecht de tweejaarlijkse Alfrinklezing gehouden. Dan wordt de eenakter *De grootinquisiteur* van de Russische schrijver Fjodor Dostojevski gespeeld door Paul Cobben. Eerder speelde hij onder grote belangstelling mee in een dialoog tussen Pascal en Descartes. De inleiding wordt verzorgd door prof.dr. Donald Loose. Aanmelding via de website van de Stichting Thomas More (www.thomasmore.nl) vanaf 13 februari 2012.

Oratie Wil Derkse

Op 11 november hield prof.dr. Wil Derkse onder grote belangstelling zijn oratie aan de Open Universiteit te Heerlen. Hij sprak over wijsbegeerte, levensbeschouwing en academische vorming. In het publieke debat klinkt veelvuldig dat wetenschappelijke kennis vooral 'gevaloriseerd' dient te worden. Bij de opening van het academisch jaar sprak een bewindspersoon het direct uit: het gaat steeds om de trits kennis (universiteit), kunde (bedrijfsleven) en kassa (economische groei).

In zijn oratie stelt Wil Derkse een alternatieve trits voor: die van kennis, verstandigheid en betrokken toewijding. De houdingen van verstandigheid en betrokken toewijding zijn geen luxe maar pure noodzaak. Verstandigheid is de kunst van het afwegen, het naar waarde leren schatten, gericht op de lange termijn. Om die reden zijn in academische vorming van studenten wijsgerige reflectie en het contact met waardecontexten, levensbeschouwelijk gedachtegoed, en voorbeelden van betrokken toewijding van maatschappelijk belang.

Foto: William Moore

Prof.dr. Wil Derkse

De tekst van zijn oratie *Van kennis naar verstandigheid: over wijsbegeerte, levensbeschouwing en academische vorming* wordt gepubliceerd. Informatie daarover verschijnt spoedig op de website www.thomasmore.nl.

Thomas More-Lezing in Engelse vertaling

Onder de titel *Law, Justice and the Individual* verschijnt binnenkort de Engelse vertaling van de Thomas More-Lezing van prof.dr. Ernst Hirsch Ballin in druk bij de uitgeverij Brill. Nadere mededelingen over deze uitgave, de kosten en bestelwijze verschijnen spoedig op onze website.

Herman Van Rompuy in Comité van Aanbeveling

Met veel genoegen heeft de President van Europese Raad, Herman Van Rompuy, zitting genomen in het Comité van Aanbeveling van de Stichting Thomas More.

Scholar studeert cum laude af

Jan Willem Westerveld voltooide als eerste student de master Christianity and Society van de Faculteit Katholieke Theologie aan de Universiteit van Tilburg, ook nog eens cum laude, met de scriptie *Moved by God's compassion with this world: a study on the distinctive character of Christian development aid*. Hij volgde deze studie met een beurs van de Stichting Thomas More.

Uw zeer gewaardeerde steun

Wij kunnen niet zonder uw financiële steun. Voor onze activiteiten, gericht op de vorming van jonge mensen die als snel verantwoordelijke posities in onze samenleving innemen, zijn wij geheel afhankelijk van bijdragen. Voor subsidie van overheidsinstanties komen wij niet in aanmerking. Dat weet u, want u schenkt genereus. Waarom dan dit stukje? Om u erop te attenderen dat u uw schenking kunt aftrekken voor de belasting.

Normaal kunt u het totaal aan giften dat u in een jaar doet aftrekken zodra het totale bedrag meer bedraagt dan 1% van uw inkomen. Maar als een voor een periode van minimaal 5 jaar jaarlijks een vast bedrag overmaakt mag u die gift in zijn geheel aftrekken van de belasting. U moet die periodieke gift wel vastleggen bij de notaris. Maar dat geregeld en de notariskosten nemen wij voor onze rekening als u minimaal € 100 per jaar schenkt. U vult het formulier dat u vindt op onze website www.thomasmore.nl in, stuurt het ons toe en wij doen voor u de rest. Wilt u liever in één keer een schenking doen die fiscaal aftrekbaar is, dan maakt u het bedrag gewoon over op ons

rekeningnummer 22 51 80 634 t.n.v. Stichting Thomas More, 's-Hertogenbosch. Het dagafschrift van uw bank is voldoende bewijs voor de fiscus. U kunt ons ook machtigen om op een door u aangegeven tijdstip in het jaar het bedrag te innen. Dat machtigingsformulier vindt u op onze website.

U kunt ook besluiten een deel van uw nalatenschap te bestemmen voor de Stichting Thomas More. U neemt in dat geval onze stichting in uw testament op als legataris of als erfgenaam. In het eerste geval, legataris, gaat het een specifiek omschreven bedrag maar het kan ook om één of meer goederen gaan. In het tweede geval bepaalt u in uw testament dat de Stichting Thomas More erfgenaam van uw nalatenschap wordt. Als u meerdere erfgenamen aanwijst bepaalt u zelf op welk percentage van uw nalatenschap een erfgenaam straks recht heeft.

Als ANBI-instelling zijn wij geen belasting verschuldigd over schenkingen en verkrijgingen uit nalatenschappen.

#boringlifeofmotherandwife

Op de hockeyclub waar ik vroeger lid van was, heerste een smetteloze standaard. Niemand zei het hardop, maar het was duidelijk dat je 1) een perfect kapsel moest hebben; 2) je precies de goede nonchalante doch elegante trainingsbroeken moest dragen; en 3) een nonchalante doch zelfverzekerde uitstraling moest hebben. Ik voelde mij al een compleet mislukte kneus als ik een vlek op mijn trainingsbroek had. Maar eigenlijk had ik die vlek niet eens nodig. Ik werd bij voorbaat al onzeker van het plaatje waar ik in zou moeten passen, waardoor ik al buiten de boot viel voor ik op de club was.

Dan de school van mijn broer. Mijn broer heeft een verstandelijke beperking en ik ben een paar keer een dagje met hem mee geweest (inderdaad, met het busje). Wat een variatie aan dikke mensen, domme mensen, scheve ogen, enorme brillen, nog grotere gehoorapparaten en vreemd gedrag in alle soorten en maten. Wat een opluchting. Zelfs met een koffievlek van twee bij één op mijn shirt voelde ik me nog op mijn gemak en durfde ik ontspannen en mezelf te zijn. Wat een accepterende, veilige omgeving om zelf te ontdekken wie je bent en wie je wil zijn.

Sociale netwerksites als Facebook en Twitter neigen soms het nieuwe hockeyclub gevoel op te wekken. Iedereen is net naar de sportschool geweest, staat net voor een prachtige zonsondergang op een tropisch eiland, heeft net promotie gemaakt en heeft kinderen die prachtig en gelukkig zijn. Hoe meer van derge-

lijke berichten ik lees, hoe ongemakkelijker ik me ga voelen. Het hockeyclubgevoel in social-medialand. Dat kan anders, dacht ik, dus ik begon te twitteren over mijn falen, twijfels en mislukkingen op het gebied van opvoeden. Ik heb de serie 'boring life of mother and wife' gedoopt en twitter hoe ik geld uit de spaarpot van mijn zoon haal, omdat ik twee euro tekort kom voor de schoonmaker. Ik twitter dat ik me zorgen maak of ik de kinderen niet traumatiseer door ze te veel of juist te weinig complimenten te geven. Ik twitter dat ik graag naar foto's van mijn kinderen kijk, omdat die tenminste geen geluid maken.

Prompt kreeg ik mensen op mijn dak die zich zorgen maakten of het wel goed met mij ging. Dat krijg je dus, als we allemaal alleen ons beste zelf tonen. Tegelijkertijd kreeg ik ook bijval van mensen die het juist een opluchting vonden, te zien dat ze niet de enige kneus op de wereld waren. Mensen die blij waren met imperfecties in de openbare ruimte. Als we allemaal onze gekte tonen, is variatie standaard en valt niemand meer buiten de boot. Bij deze: dames en heren. Alstublieft. Vier uw mislukkingen. Toon uw eigenaardigheden. Etaleer uw gebreken. De wereld zal een fijnere plek zijn om in te wonen.

@anneroelofsen

Foto: Rogier Chang

Donderdag 1 december

Titel: Ruim honderd jaar katholieke presentie aan de UvA: nuttig of overbodig?
Spreker: prof. dr. Rudi te Velde
Plaats: Spui 25, Amsterdam
Informatie: www.SPUI25.nl

Vrijdag 9 december

Titel: Zonder geloof vaart niemand wel. Over de plaats van het christelijk geloof in de moderne wereld
Spreker: prof. dr. Rudi te Velde
Plaats: Rolduc
Informatie: www.reunierolduc.nl

Woensdag 14 december

Titel: Religie als noodzakelijke illusie?
Reeks AAA (in samenwerking met het Concertgebouworkest)
Spreker: prof. dr. Rudi te Velde
Plaats: Spui 25, Amsterdam
Informatie: www.SPUI25.nl

Donderdag 9 februari 2012

Titel: Boete, straf, vergelding
Spreker: prof. dr. Edith Brugmans
Plaats: Albertinum, Nijmegen

Vrijdag 30 maart

Titel: Alfrinklezing. Eenakter De grootinquisiteur
Acteur: Paul Cobben
Plaats: Grotekerk, Utrecht
Informatie: Stichting Thomas More

Zie ook: www.thomasmore.nl/agenda

More is een kwartaaluitgave van de Stichting Thomas More, voorheen Radboudstichting. De stichting heeft ANBI-status.

Adres	Walpoort 10 5211 DK 's-Hertogenbosch
Telefoon	073 - 657 90 17
Internetadres	www.thomasmore.nl
E-mail	info@thomasmore.nl
Bankrekening	22.51.80.634, ten name van Stichting Thomas More, 's-Hertogenbosch
IBAN	NL18FVLB0225180634
BIC code	FVLBNL22
Redactieraad	Liesbeth Eugelink, Joan Hemels, Ben Spekman
Redactie	Stefan Waanders, Anton de Wit (eindredacteur) Dianne Dekker (redactieassistente)
Cartoon	Len Munnik
Druk & lay-out	Drukkerij BiblioVanGerwen, 's-Hertogenbosch

ISSN 2210-7312

Gezocht: nieuwe lezers (m/v)

De Stichting Thomas More is een kostbaar netwerk in ontwikkeling. *More* zoekt daarom altijd nieuwe lezers, die graag op de hoogte blijven van haar activiteiten. Kent u iemand die u blij kunt maken met een kosteloos abonnement op *More*? Knip de bon uit en stuur die op! Bellen of e-mailen kan natuurlijk ook (zie colofon).

Naam nieuwe abonnee: _____ M/V

Adres: _____

Postcode/woonplaats: _____

E-mail: _____ telefoon: _____

(LET OP: Wij gaan ervan uit dat de door u opgegeven persoon op de hoogte is van zijn of haar aanmelding)